VIIETEISTKÜMNES PÜHAPÄEV PÄRAST NELIPÜHA AD 2026[1]
2Kr 9:6–15 (Js 24:14–16; Jh 5:1–15)

6 Aga see on nii: kes kasinasti külvab, see ka lõikab kasinasti, ja kes rohkesti külvab, see ka lõikab rohkesti.

7 Igaüks andku nii, nagu ta süda on lubanud, mitte nördinult või sunnitult, sest Jumal armastab rõõmsat andjat.

8 Jumal on vägev andma teile kogu armu rikkalikult, et teil ikka oleks kõike küllaldaselt ning et te oleksite rikkad iga teo tarvis,

9 nagu on kirjutatud: «Ta on jaganud, andnud vaestele, tema õigus kestab igavesti.»

10 Tema, kes annab seemne külvajale, annab ka leiva toiduseks, teeb rohkeks teie külvi ja kasvatab teie õiguse vilja.

11 Te saate kõigiti rikkaks igasuguse siira headuse poolest, mis meie läbi valmistab tänu Jumalale,

12 sest selle teenistuse kaudu antud abi mitte ainult ei leevenda pühade puudust, vaid muutub ka rikkalikuks Jumalale antud rohke tänu kaudu.

13 Selle abistamise ehtsuse tõttu te ülistate Jumalat oma kuulekuses Kristuse evangeeliumi tunnistamisel ja oma osaduse siiruses nende ja kõikidega.

14 Oma palvetes teie eest nad igatsevad teie järele Jumala võrratu armu tõttu, mis teie peal on.

15 Tänu olgu Jumalale Tema ütlemata suure anni eest!

> Seda aga, et: kasinasti külvaja ka lõikab kasinalt, ja õnnistusele külvaja ka lõikab õnnistusega, igaüks nagu on südames ette võtnud, mitte vastu tahtmist ega sunnitult – Jumal ju armastab rõõmsat andjat. Jumal aga on vägev tegema teis kõik armu ülirikkalikuks, et te alati kõiges kõike küllaldaselt omades oleksite ülevoolavad igaks heaks teoks, nagu on kirjutatud: «Ta on laiali puistanud, ta on andnud vaestele, tema õigus püsib igavesti.» Tema aga, kes varustab külvajat seemnega, paneb varuks ka leiva toiduseks ja rohkendab teie külviseemet ning kasvatab teie õiguse viljasaaki, kes olete tehtud rikkaks kõigeks siiruseks, mis meie läbi valmistab tänu Jumalale, sest see ühiseks hüveks tehtav teenimistöö ei täida külluslikult mitte ainult pühade vajadusi, vaid voolab üle ka paljude tänuohvrite läbi Jumalale, mis selle teenimistöö antud tõestuse läbi toovad au Jumalale teie tunnistuse kuulekuse eest Kristuse evangeeliumile ja teie siira osaduse eest nende ja kõikidega, ning oma anumises teie eest igatsevad teie järele teid katva kõikeületava Jumala armu tõttu. Tänu Jumalale Tema ärarääkimatu anni eest!

---

[1] Käesolev tekstikäsitlus kattub suurel määral 2022. aasta Lõikustänupüha tekstikäsitlusega.

Sissejuhatus

Apostel Pauluse teine kiri korintlastele näib tegelikult olevat (vähemalt) kolmas kiri, kuna Paulus mainib siin üht varasemat, meieni mitte säilinud kirja: «Ma küll kirjutasin teile suures ahistuses ja südamekitsikuses paljude pisaratega, aga ma ei teinud seda selleks, et teid kurvastada, vaid et te mõistaksite, kui väga ma teid armastan.» (2Kr 2:4) Selle kadumaläinud kirja ajendiks on olnud mingid (võib-olla esimeses korintlastele saadetud kirjas käsitletuile sarnased) probleemid Korintose koguduses, kusjuures jääb mulje, et Paulus andis selles kirjas lubaduse peagi taas Korintost külastada – lubaduse, mis jäi täitmata ja mille mittetäitmise pärast ta kartis korintlaste pahameelt.

Nüüd selgitab Paulus uues kirjas, miks ta ei tulnud – selleks, et vältida vastasseisu ja pahandust: «Ma ju tegin endamisi sellise otsuse, et ma ei tule taas teie juurde kurbuses.» (2Kr 2:1) Kiri tundub olevat alustatud (ent mitte lõpetatud) enne eelmisele (kadumaläinud) kirjale vastuse saamist, kuna selle seitsmendas peatükis mainib apostel oma õpilast ja kaaslast Tiitust, kellega eelmine kiri oli tõenäoliselt Korintosesse läikitatud, ja kõneleb rõõmust, millega Tiituselt saadud sõnumid ta täitsid: «Jumal, kes julgustab alandlikke, on meid julgustanud Tiituse tuleku kaudu. See ei olnud üksnes tema tulek, vaid ka julgustus, millega teie teda olete julgustanud, nii et ma veel enam rõõmustasin, kui ta meile jutustas teie igatsemisest, teie kurtmisest, teie innukusest minu pärast.» (2Kr 7:6j)

Tõsi, Tiitus jutustab Paulusele ka kurvastusest, mille tema kiri oli põhjustanud, ent Paulus on veendunud, et viimselt tuleb seegi kõigile heaks: «Sest kuigi ma teid kirjaga kurvastasin, ei kahetse ma seda. Ja kui ma kahetsesingi – ma näen, et see kiri on teid ikkagi mõneks ajaks kurvastanud –, siis nüüd ma rõõmustan. Ma ei rõõmusta, et teie kurvastasite, vaid et te kurvastasite meeleparanduseks. Te olete ju Jumalale meelepäraselt kurvastanud, nii et meie ei ole teile millegagi kahju teinud. Jah, Jumalale meelepärane kurvastus toob meeleparanduse päästeks, mida ei kahetseta, maailma kurvastus toob aga surma. Sest vaadake, millise innukuse on teis tekitanud just see, et te Jumalale meelepäraselt kurvastasite, millise kaitsekõne, millise meelepaha, millise kartuse, millise igatsuse, millise innu, millise karistuse! Teie olete end kõigiti näidanud puhtana selles asjas.» (2Kr 7:8–11)

Teine kiri korintlastele on väga emotsionaalne ja isiklik, Paulus kõneleb siin nii oma kannatustest ja katsumustest kui oma kutsumusest ja apostiametist[2], näidates, et tema ülesandeks on kuulutada Jumala armu ja lunastust Jeesuses Kristuses. Lunastust, mille eesmärgiks on uus elu tõelises vabaduses ning mille valgus lööb särama seda kirkamalt, mida nõdremad on selle teenistuses olevad tööriistad: «See aare on meil aga saviastjates, et võrratult suur vägi oleks Jumala oma ja ei midagi meist.» (2Kr 4:7)

---

[2] Siin vastandab Paulus ennast teda tõenäoliselt korintlaste ees halvustanud «ülivõrratuile apostlitele», (2Kr 11:5), kes võisid kas sarnaselt Galaatia kirjas kirjeldatule kuulutada mingit juudiusu sugemetega pseudokristlust või hoopis mingisugust gnostilist «tunnetusõpetust».

Apostel kutsub korintlasi hoiduma «võõras ikkes vedamise» eest koos uskmatutega (2Kr 6:14), s.t mugandumast ja samastumast jumalatu maailmaga, ning ennast usus proovile panema ja läbi katsuma (2Kr 13:5), hoidudes kõige kurja eest (2Kr 13:7) ja püüeldes üksmeele, armastuse ja rahu poole (2Kr 13:11). Ühtlasi manitseb Paulus korintlasi heldusele, kutsudes neid (iseäranis Makedoonia koguduste eeskujul) osalema Jeruusalemma kristlaste heaks tehtavas korjanduses (2Kr 8–9).

Kiri on kirjutatud tõenäoliselt 55. aasta sügisel (või 56. aasta alguses) Makedoonias. Kirja kaasautorina nimetab Paulus oma õpilast ja kaaslast «vend Timoteost» (2Kr 1:1).

Keelelisi märkuseid

Aga see on nii – väljendit τοῦτο δέ on raske otse tõlkida. Tegemist on eelnevat ja järgnevat kokku võtva ja öeldava tähtsust rõhutava tähelepanu juhtimisega, mida võiks tõlkida näiteks: «niisiis» või kõnekeelselt: «seda aga, et».[3]

Rohkesti – ἐπ᾽ εὐλογίαις – sõna εὐλογία tähendab «kiitus», «õnnistus», «ülistus», siin võimalik, et ülevoolava külluslikkuse tähenduses. Sõnasõnalt võiks tõlkida: «õnnistuse peale».[4]

Andku – originaaltekstis vastav sõna puudub.

Süda – τῇ καρδίᾳ – sõna καρδία – «süda» – tähistab piltlikult n-ö sisemist inimest, s.t eneseteadvust, eriti hinge ja vaimu keskmena, mõtete, tunnete, soovide, igatsuste, püüdluste «asupaigana», elujõu ja tahte allikana.[5]

On lubanud – προῄρηται – sõna προαιρέω tähendab «ette otsustama», «[eelnevalt] valikut tegema», «nõuks võtma».[6]

Nördinult – ἐκ λύπης – sõna λύπη tähendab «vastu tahtmist», «vastumeelselt», «valuliselt».[7]

Armastab – ἀγαπᾷ – sõna ἀγαπάω tähendab «armastama», «[kellelegi] head soovima», ka «[kellegi järele] janunema/õhkama».[8]

---

[3] 1739. aasta Piiblis: «Agga sedda ütlen minna»; 1968. aasta piiblitõlkes: «Aga pange tähele».

[4] 1989. aasta Uues Testamendis: «kes õnnistust lootes külvab, see lõikab ka õnnistust».

[5] 1989. aasta Uues Testamendis: «meel».

[6] 1739. aasta Piiblis: «ettewöttab».

[7] 1968. aasta piiblitõlkes: «kurva meelega».

[8] Sarnase tähendusvarjundiga on heebrea אָהַב – «armastama», «[kellegi järele] õhkama».

On vägev – δυνατεῖ – sõna δυνατέω – «vägev/võimas olema», «oma vägevust/võimu näitama/ilmutama» – tuleneb sõnast δύναμαι – «võimeline olema», «suuteline olema», «[millekski piisavat] jõudu omama».

Andma teile kogu armu rikkalikult – πᾶσαν χάριν περισσεῦσαι εἰς ὑμᾶς – sõnasõnalt võiks tõlkida: «tegema teis kõik armu ülirikkalikuks/ülikülluslikuks». Sõna χάρις tähendab «arm», «armuand», «armukingitus», «heldus», «heameel», «kiindumus», ka «tänu».

Küllaldaselt – αὐτάρκειαν – sõna αὐτάρκεια tähistab kõige vajaliku olemasolu selleks, et ilma välise abita toime tulla.[9]

Et te oleksite rikkad – περισσεύητε – originaalteksti kujundlikkust järgides võiks tõlkida: «et te oleksite ülevoolavad/ülevoolavalt rikkad».

Teo – sõna ἔργον tähendab «tegevus», «ettevõtmine», «töö», «[teatava töö teostamiseks] tehtav».

Ta on jaganud – ἐσκόρπισεν – sõna σκορπίζω tähendab «laiali puistama», «pillutama».[10]

Igavesti – εἰς τὸν αἰῶνα – sõna αἰών tähistab eeskätt lõputust, igavikku, aga seda võidakse kasutada ka teatud ajastu, eeskätt pikema, inimlikult isegi tajumatult pika ajavahemiku kohta.[11]

Tema, kes annab – ὁ…ἐπιχορηγῶν – sõna ἐπιχορηγέω tähendab «varustama».[12]

Teeb rohkeks – πληθυνεῖ – sõna πληθύνω tähendab «rohkendama», «paljundama», «mitmekordistama».[13]

Igasuguse siira headuse poolest – εἰς πᾶσαν ἁπλότητα – sõnasõnalt: «kõigeks siiruseks».

Tänu – εὐχαριστίαν – sõna εὐχαριστία tähendab «tänulikkus», «tänamine», «tänuohver», siit ka armulauda tähistav sõna «euharistia».

---

[9] Siit tuleneb võõrsõna «autarkia», mille tähenduseks on [majanduslik] sõltumatus.

[10] 1968. aasta piiblitõlkes: «Ta puistab välja»; 1989. aasta Uues Testamendis: «Ta on laiali puistanud».

[11] Vrd «eoon» – geoloogilise ajaarvamise suurim ühik (arhaikum, proterosoikum, fanerosoikum).

[12] 1989. aasta Uues Testamendis: «Tema, kes varub».

[13] 1968. aasta piiblitõlkes ja 1989. aasta Uues Testamendis: «rohkendab».

Selle teenistuse kaudu antud abi – ἡ διακονία τῆς λειτουργίας ταύτης – vastavaid võõrsõnu kasutades võiks sõnasõnalt tõlkida: «selle liturgia diakoonia». Sõna λειτουργία tähistab nii avalikku kui vaimulikku teenistust/teenimist, samuti ühiseks kasuks tehtavat vabatahtlikku tööd. Sõna διακονία tähendab «teenimine», «hoolitsemine», «ümmardamine», «hoolekanne» tähistades ka vastavat ametiala või töövaldkonda («diakoonia»).

Mitte ainult ei leevenda – οὐ μόνον ἐστὶν προσαναπληροῦσα – sõna προσαναπληρόω ei tähista mitte [osalist] puuduse leevendamist, vaid [kõigi] vajaduste külluslikku täitmist.

Muutub ka rikkalikuks Jumalale antud rohke tänu kaudu – καὶ περισσεύουσα διὰ πολλῶν εὐχαριστιῶν τῷ θεῷ – sõnasõnalt: «vaid voolab üle ka paljude tänuohvrite/tänuavalduste läbi Jumalale».[14]

Selle abistamise ehtsuse tõttu – διὰ τῆς δοκιμῆς τῆς διακονίας ταύτης – võiks tõlkida ka: «selle abistamistöö/teenimistöö antud tõestuse läbi».[15]

Te ülistate – δοξάζοντες – sõnasõnalt: «[nende] austust tuues». Paulus peab siin arvatavasti silmas tänuohvreid, mis toovad au Jumalale.

Oma kuulekuses Kristuse evangeeliumi tunnistamisel – ἐπὶ τῇ ὑποταγῇ τῆς ὁμολογίας ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ – sõnasõnalt: «teie tunnistuse kuulekuse peale/pärast/eest Kristuse evangeeliumile». Sõna Χριστός tuleneb verbist χρίω – «võidma», «salvima» – ja tähendab sedasama, mida heebrea מָשִׁיחַ – «Messias», «Võitu». Sõna εὐαγγέλιον – «evangeelium», «hea sõnum», «rõõmusõnum» – tähistas algselt tasu hea sõnumi eest[16], hiljem näiteks sõnumit sõjas saavutatud võidust. Sõna ὁμολογία koosneb samasust väljendavast määrsõnast ὁμοῦ ja sõnast λόγος – «sõna», «kõne», «õpetus», ka «[kohtus antav] tunnistus», «kinnitus».

Osaduse – τῆς κοινωνίας – sõna κοινωνία tähendab «osadus», «[millestki ühiselt] osasaamine», «[millegi] jagamine [üksteisega]».

---

[14] Salmi mõte on selles, et siirast südamest tulev abi on ühtaegu nii puuduses olijate vajaduste täitmine kui ülevoolav tänuavaldus Jumalale. – 1989. aasta Uues Testamendis: «kasvab üpris suureks Jumalale antud rohke tänu kaudu». – Vrd ka Mt 5:16: «Nõnda paistku teiegi valgus inimestele, et nad teie häid tegusid nähes ülistaksid teie Isa, kes on taevas.»

[15] Mõte on selles, et puuduses olijaid aidates kinnitavad abistajad oma usu, armastuse ja kuulutuse tõesust. – 1968. aasta piiblitõlkes: «selle abistamise tõestuse tõttu».

[16] Või «tasu rõõmuka teate eest», nagu August Annisti «Odüsseia» tõlkes (14,152).

Palvetes – δεήσει – «palves», «anumises».[17] Sõna δέησις tuleneb verbist δέομαι – «[millestki] puudust tundma», «[midagi] soovima/ihaldama», «anuma», «paluma» – ja tähendab «puudus», «vajadus», «soov», «anumine», «[millegi] taotlemine».

Jumala võrratu armu tõttu, mis teie peal on – διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν χάριν τοῦ θεοῦ ἐφ᾽ ὑμῖν – Paulus kasutab siin huvitavat sõnademängu: sõna ὑπερβάλλω – «[midagi] ületama» – tähendab sõnasõnalt: «[midagi kellegi] üle heitma», niisiis on siin tegemist pildiga Jumala armust, mis on justkui kõike ületava ja katva rõivana heidetud kõnealuste üle.[18]

Ütlemata suure – τῇ ἀνεκδιηγήτῳ – sõna ἀνεκδιήγητος tähendab: «ärarääkimatu», «kirjeldamatu».[19]

Anni – δωρεᾷ – sõna δωρεά tähendab «and», «kingitus».

Sisuline analüüs

Apostel Paulus juhatab Jeruusalemma kristlaste heaks tehtava korjanduse teema oma teises kirjas korintlastele kaudselt sisse juba seitsmendas peatükis, kus ta tunnustab Korintose kristlasi, et nood õigustasid nende juurde läkitatud Tiituse ees tema lootust nende kuulekusele, lahkusele ja armastusele: «…ma ei ole jäänud häbisse, kui ma olen teid temale kiitnud, vaid nagu me teile oleme kõike rääkinud tões, nii on ka meie kiitlemine Tiituse ees tõeks läinud.» (2Kr 7:14)

Järgmises peatükis tuletab Paulus meelde Makedoonia koguduste eeskuju, eriti seda, et nad on «vabatahtlikult anunud meilt paljude palvetega, et neil võiks olla osa eesõigusest aidata pühasid» ning et «nende annid ületasid kõik meie lootused, sest nad andsid Jumala tahtmise läbi iseendid, esmalt Issandale ja siis ka meile» (2Kr 8:3–5).

Apostel kiidab korintlasi, et nad on «ülevoolavad usult ja sõnalt ja tunnetuselt ja innukuselt», meenutades, et ka tema armastus nende vastu on ülevoolav, ja kutsudes neid samasugusele ülevoolavale armastusele (2Kr 8:7). Paulus rõhutab: «Ma ei ütle seda käsuna, vaid proovides teiste innukuse varal ka teie armastuse ehtsust.» (2Kr 8:8), ja toob viimaks eeskujuks Issanda Jeesuse Kristuse enda, kes, «kuigi Ta oli rikas, sai teie pärast vaeseks, et teie saaksite rikkaks Tema vaesusest» (2Kr 8:9).

Pauluse sõnul alustati Jeruusalemma koguduse heaks tehtavat korjandust Korintoses juba aasta varem – näib, et mingil põhjusel oli see aga katki jäänud (2Kr 8:11), võib-olla

[17] 1989. aasta Uues Testamendis: «eestpalves».

[18] 1968. aasta piiblitõlkes: «Jumala üliväga suure armu tõttu, mis teile on osaks saanud».

[19] 1739. aasta Piiblis: «ilma arwamatta»; 1989. aasta Uues Testamendis: «ilmaarvamata suure».

seetõttu, et korintlastel endilgi olid üsna kitsad ajad või vähemalt võis neile nõnda tunduda (kui tegemist polnud just otsitud ettekäändega): «Sest kui on olemas valmidust, siis on see meeldiv selles, mis kellelgi on, mitte selles, mida tal pole. Sest ei tohi olla nii, et mis teistele on kergenduseks, ahistaks teid, vaid võrdsuse saamiseks olgu teie jõukus praegu nende puudusele toeks, et ka nende jõukus kunagi saaks toeks teie puudusele, nii et tekiks võrdsus.» (2Kr 8:12–14) Apostel julgustab Korintose kristlasi Vana Testamendi eeskujuga: «…nagu on kirjutatud: «Kellel oli palju, sellel ei olnud liiast, ja kellel oli pisut, sellel ei olnud vähe.»» (2Kr 8:15)

Paulus oli korintlasi siis, kui nad aasta varem korjandusega algust tegid, kiitnud nendesamade makedoonlaste ees, keda ta neile nüüd eeskujuks toob (2Kr 9:2), pannes nüüd neile südamele, et nad ei laseks tema kiitlemisel tühja minna ja tal endal nende pärast häbisse jääda (2Kr 9:3j). Peamiseks argumendiks, mille abil apostel püüab korintlasi veenda korjandust jätkama, ei ole aga mitte kiitus, vaid arusaamise vahendamine, et selle läbi mitte ainult ei aidata puuduses olevaid usukaaslasi, vaid eeskätt tuuakse tänu Jumalale: «Olen siis pidanud hädavajalikuks julgustada vendi, et nad tuleksid enne meid teie juurde ja valmistaksid ette teie varem tõotatud tänuandi, et see oleks valmis nagu tänu ja mitte nagu ihnutsemine.» (2Kr 9:5)

Tõsi, esialgu tundub apostli lähenemine olevat äärmiselt pragmaatiline: «Kes kasinasti külvab, see ka lõikab kasinasti, ja kes rohkesti külvab, see ka lõikab rohkesti.» (2Kr 9:6) Paulus näib siin rajanevat vanatestamentlikul arusaamal, mis väljendub näiteks Õpetussõnade raamatus: «Üks jagab välja, aga saab üha lisa, teine hoiab varandust, ometi on puudus käes.» (Õp 11:24) Siiski on siin peidus midagi enamat, mis tuleb esile originaalteksti sõnavalikus (ja Uue Testamendi 1989. aasta eestikeelses tõlkes): kasinalt külvamisele ja lõikamisele ei vastandu õigupoolest mitte rohkesti külvamine, vaid «õnnistuse peale külvamine» – või koguni «õnnistuse külvamine» – ja sellest tulenevalt ka «õnnistuse[ga] lõikamine» (vt vastavat keelelist märkust).

Jeruusalemma pühade (või ükskõik, milliste puuduses olijate) aitamine ei ole mitte ainult ega isegi esimeses järjekorras millegi ainelise, vaid millegi vaimuliku jagamine. Ammugi ei saa see olla midagi, mida tehakse ajaliku kasu lootuses. Jah, «Jumal armastab rõõmsat andjat» ja on «vägev andma teile kogu armu rikkalikult, et teil oleks kõike küllaldaselt» (2Kr 9:7j), ent siin ei peeta silmas mitte ajalikku, vaid igavest.

Selle kinnitusena kasutab apostel psalmitsitaati: «Ta on jaganud, andnud vaestele, tema õigus kestab igavesti.» (2Kr 9:9; vrd Ps 112:9) On iseloomulik, et siin sõnaga «jagama» tõlgitud verb tähendab nii kreeka kui heebrea keeles[20] tegelikult «laiali puistama» või «pillutama», viidates nõnda suuremeelsele, koguni muretule või lausa pillamisena tunduvale jagamisele, mis ei küsi, mida ja kui palju ta tagasi saab. Siinkohal on paslik

[20] Vastavalt σκορπίζω ja פזר .

meenutada Jeesuse sõnu: «Sina aga, kui sa oma almust jagad, siis ärgu su vasak käsi teadku, mida su parem käsi teeb, et su almus oleks varjatud, ja su Isa, kes näeb varjatutki, tasub sulle!» (Mt 6:3j)

Viimselt kuulub ju niikuinii kõik Issandale, kes varustab nii külvajat seemnega kui sööjat leivaga, kelle käes on nii külv kui lõikus, kelle arm ja vägi lasevad kasvada õiguse viljal (2Kr 9:10) mitte ainult nüüd, vaid igavesti. Veelgi enam: inimene saab tõeliselt rikkaks üksnes Jumala armu läbi, aga see rikkus ei seisne mitte selles, mis ta endale hoiab, vaid selles, mida ta on valmis siira südamega, vabatahtlikult ja hea meelega välja jagama, tuues nõnda Jumalale tõelise tänuohvri: «Te saate kõigiti rikkaks igasuguse siira headuse poolest, mis meie läbi valmistab tänu Jumalale.» (2Kr 9:11)

Siira heategemise tulemuseks pole mitte üksnes abivajajate puuduse leevendamine, vaid ka rikkalik tänu Jumalale, mis voolab nii andjate kui vastuvõtjate südamest. Veelgi enam: sellest saab kinnitus andjate usu ja tunnistuse ehtsusest, nende tõelisest kuulekusest Kristuse evangeeliumile, mille viljaks ei ole mitte enam ajalikud hüved ja õnnistused, vaid igavene hingeõndsus. Ning vastuvõtjate tänumeel saab omakorda õnnistuseks andjatele, eeskätt seeläbi, et sellest võrsub püsiv eestpalve, mille keskmes on kindlasti mitte ainult andjaid, vaid ka vastuvõtjaid kattev ja kandev võrratu, äraräakimatu arm.

Olgu tegemist andjate või vastuvõtjatega – tegelikuks andjaks on Jumal ja tegelikeks vastuvõtjaiks kõik, kes mõistavad ennast elavat Tema armust. Andmine, inimesele osaks saanud Jumala andide jagamine siiras osaduses, on õigupoolest Jumala armu ja õnnistuse vastuvõtmise ainus mõeldav viis ning ühtlasi tänuavaldus selle armu eest. Paulus kõneleb siirast andmisest kui tõelisest tunnistuse andmisest Kristuse evangeeliumist – sama hästi võib aga öelda, et kui taoline siiras, armastusest ja tänulikkusest võrsuv ning ülevoolava armastuse ja tänuna realiseeruv andmisvalmidus puudub, siis see annab tunnistust tõsiasjast, et inimene ei ela ei Jumala armus ega Kristuse evangeeliumis.

Evangeelium – rõõmusõnum Jeesuses Kristuses teostunud lunastusest, Temast, kes, olles rikas, sai meie pärast vaeseks, et meie Tema vaesusest rikkaks saaksime (2Kr 8:9) – on Jumala ütlemata suur and (vrd 2Kr 9:15). See ei ole midagi, mille me oleksime justkui ära teeninud, see on armukingitus. Või õigemini: Jumala suurim, äraarvamatult ja kirjeldamatult imeline and on Tema ainusündinud Poeg, kelle Ta «on andnud, et ükski, kes Temasse usub, ei hukkuks, vaid et tal oleks igavene elu» (Jh 3:16). Sellest annist ja Jumala päästvast armust osasaamise, Jumala armus elamise ja sellest tunnistuse andmise juurde kuulub lahutamatult kõigi inimesele osaks saavate armuandide jagamine avara südamega ning siira armastuse osaduses.

Jutluseks

Nelipühale järgneva viieteistkünenda pühapäeva teemaks on EELK Kirikukäsiraamatu järgi «Tänulikkus». Eeskätt on teema seotud esimese lugemisaasta Evangeeliumi (Lk 17:11–19) ja Epistliga (Ef 5:15–20). Kahtlemata on võimalik selle teemaga siduda ka teise lugemisaasta pühakirjatekste, kuigi tundub, et pigem võiks neid ühendada usaldus Jumala, meie Päästja vastu, kes hoolitseb omade eest ka näiliselt lootusetus olukorras, kelle ustavusele võib end rajada ka siis, kui see tundub olevat vastuolus igasuguse inimliku äratundmise ja lootusega, ning kelle arm ja õnnistus saavad nähtavaks ka selle armu ja õnnistuse jagamises kaasinimestega armastusetegude kaudu. Viimast saab siduda ka tänulikkuse teemaga.

Teise lugemisaasta Vana Testamendi lugemiseks (Js 24:14–16) on üleskutse rõõmustada Issanda ülevusest ning Teda kiita ja austada hoolimata sellest, et Jumala rahva ja üleüldse inimkonna olukord langenud, kurja meelevallas olevas maailmas näib olevat inimlikult vaadates täiesti lootusetu. Pääsemine võib tulla ainult Jumalalt, ent teatavaks lohutuseks ennast ümbritsevat kurjust nähes on seegi, et viimaks hävitab kurjus ka iseennast.

Teise lugemisaasta Evangeelium (Jh 15:1–15) kõneleb kolmkümmend kaheksa aastat halvatuna maas lamanu imelisest tervendamisest, mille puhul välisest halvatusest pääsemisega kaasnes vabanemine ka sisemisest tardumusest või meeleheitest, sest Jeesus ei küsi kindlasti mitte põhjuseta halvatult enne tema tervendamist: «Kas sa tahad terveks saada?» Halvatul, kes hüüab ahastades, et tal pole kedagi, kes teda aitaks, ei ole viimaks muud lootust kui üksnes usaldus Jeesuse vastu.

Ka Epistli keskpunktis on usaldus Jumala vastu, kes «annab seemne külvajale, annab ka leiva toiduseks, teeb rohkeks teie külvi ja kasvatab õiguse vilja», nii et need, kes külvavad Tema õnnistusele lootes, võivad olla julged, teades, et kord nad ka lõikavad õnnistust ja õnnistusega.

Hea tegemine, Jumala armu ja õnnistuse jagamine, on apostel Pauluse jaoks parim tunnistus evangeeliumist, mille keskmes on sõnum ennast meie eest andnud, ristil surnud ja surnuist üles tõusnud Jeesusest Kristusest. Mitte ainult puuduses olijate heaks annetusi kogudes, vaid Jumala armu evangeeliumi kuulutades toovad need, kes ennast Jumala kätte usaldavad, Talle au ning valmistavad Talle tänu ja ülistust, teades, et «Jumal armastab rõõmsat andjat» (2Kr 9:7).

Jutluse võib ehitada üles näiteks järgmiste punktidena:

1. Kõik, mis meil on, oleme saanud Jumalalt. Tema annab nii külviseemne kui leiva ning Tema arm teeb meidki rikkaks «igaks heaks teoks». On enesestmõistetav, et Jumala armastusest elades kanname hoolt nende eest, kes vajavad meie abi,

iseäranis kui nad on tõelises puuduses, ent veelgi enam raha ja muu ainelise vara jagamisest oleme kutsutud jagama oma ligimestega Jumala armu ja õnnistust. Inimene, kes elab Jumala armust, peab saama selle armu edasiandjaks ka teistele – mitte sunnitult ega vastumeelselt, vaid rõõmsa ja avatud südamega, teades, et see on Jumala hea ja armuline tahtmine ning viimselt kuulub kõik niikuinii Jumalale. Meie tõeline rikkus ei seisne mitte selles, mille me endale hoiame, vaid selles, mille me armastuses välja jagame – heldelt, lausa pillavalt enda ümber laiali puistame..

2. Head tehes ei leevenda me üksnes puuduses olijate kannatusi, anname nähtavat tunnistust oma usust ja kuulekusest Kristuse evangeeliumile. Armastuse teod võivad teinekord kõnelda märksa selgemaltki kui sõnad – isegi kui need sõnad räägivad Kristusest –, sest ainult tõeline armastus suudab teha nähtavaks selle, mida evangeelium tähendab. Õnnistus, mida me oma ligimestega jagame, sünnitab nii nende kui meie endi südameis tänu, ning üheskoos Jumalale tänuohvreid tuues ja Teda ülistades kogeme ka tõelist osadust Jumala laste perekonnana. Kristlik kuulutus mitte ainult ei tohi, vaid ei saa piirduda üksnes Jeesusest kõnelemisega, kogu meie elu ja kõik meie teod peavad näitama, et oleme tõepoolest Tema evangeeliumi omaks võtnud – muid jääb meie tunnistus parimal juhul poolikuks.

3. Meie elu, meie tunnistuse, meie armastuse allikas ja mõõdupuu on Jeesus Kristus, kes kuigi Ta oli rikas, sai meie pärast vaeseks, et saaksime rikkaks Tema vaesusest. Jumala suurim, Tema «ütlemata suur and» on Ta ainusündinud Poeg, kes andis ennast meie eest, suri Kolgata ristil meie pattude pärast ning tõusis surnuist üles, võites surma, patu ja kuradi. Meie head teod ei aita meil hingeõndsust ära teenida, vaid need on vastus Jumala päästeannile, mille Ta on meile juba oma armust kinkinud. Oma aega, vara, tähelepanu, hoolitsust, armastust, viimaks iseennast teiste teenimiseks andes peegeldame Kristuse ennastandvat armastust ning kuulutame oma eluga Tema võitu surma ja kurja üle. Jumala õnnistuse, sealhulgas aineliste andide jagamine puuduses olijatega on alati üks kõige selgemaid viise kristliku rõõmusõnumi kuulutamiseks, sest nõnda nagu Kristus on andnud ennast meie eest, et võiksime Temas elada, oleme meiegi kutsutud andma ennast armastuses teistele – rõõmuga, et nemadki võiksid saada osa meile Kristuses kingitud Jumala lunastava armu rõõmust.